

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

04 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie, Guzun Ion, Pitic Mariana,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, de către avocatul Coptu Sergiu în numele inculpatului Sprînceană Ion și de către avocatul Căuș Miroslav în numele inculpatului Sanduța Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui,

Sprînceană Ion xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Sanduța Ion xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Rebeja Igor xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 31.10.2017-15.11.2019;

Instanța de apel: 20.12.2019-11.11.2020;

Instanța de recurs: 25.01.2020 – 04.10.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 22 noiembrie 2019, procesul penal în cauza lui Sprinceană Ion, care a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 186 alin.(2) lit. b), d) din Codul penal (*episodul din data de 19.08.2017 - 20.08.2017*), s-a încetat în legătură cu împăcarea părților.

Procesul penal în cauza lui Sanduța Ion, care a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 186 alin.(2) lit. b), d) Codul penal (*episodul din data de 19.08.2017 - 20.08.2017*) a fost încetat în legătură cu împăcarea părților.

Procesul penal în cauza lui Rebeja Igor, care a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. b), d) din Codul penal, a fost încetat din motivul retragerii plângerii prealabile de către partea vătămată R. M.

Sprinceană Ion, a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute în art. 186 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, (*episodul din data de 20.07.2017*), și în baza acestei Legi i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 90 din Codul penal, executarea pedepsei cu închisoarea stabilită lui Sprinceană Ion, a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 5 (cinci) ani cu calcularea termenului de probă din momentul intrării în vigoare a sentinței, precum și dacă, în termenul de probă, condamnatul nu va săvârși o

nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Sanduța Ion, a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute în art. 186 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, (*episodul din data de 20.07.2017*), și în baza acestei Legi i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea stabilită lui Sanduța Ion, s-a suspendat condiționat pe un termen de probă de 5 (cinci) ani cu calcularea termenului de probă din momentul intrării în vigoare a sentinței, precum și dacă, în termenul de probă, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

În conformitate art. 90 alin. (6) lit. a), g) Cod penal, aplicând condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, instanța de judecată a obligat condamnații Sanduța Ion și Sprinceană Ion să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Sprinceană Ion împreună și de comun acord cu Sanduța Ion, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, în perioada de timp, 19 august 2017, orele 19:30 min - 20 august 2017, orele 07:30, aflându-se pe teritoriul Pieței Comerciale „Delfin” pe adresa str. Alba Iulia 198, mun. Chișinău, pentru realizarea scopului infracțional avut, asigurându-se de faptul că acțiunile acestora rămân neobservate de către alte persoane, acționând prin intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciat al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestora, pe ascuns au sustras o platformă pentru transportarea mărfurilor, ce aparține lui H. N, după care cu bunul sustras au părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzându-i părții vătămate daune materiale în proporții considerabile în sumă totală de 2500 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Sprinceană Ion și Sanduța Ion au săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 186 alin.(2) lit. b), d) Cod penal - *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit de două persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

La 20 iulie 2017 orele 09:00 - 17:00, Sprinceană Ion, împreună și de comun acord cu Sanduța Ion și Rebeja Igor, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, aflându-se în apartamentul nr. 210, pe adresa str. Alba Iulia 202, mun. Chișinău, pentru realizarea scopului infracțional avut, asigurându-se de faptul că acțiunile acestora rămân neobservate, acționând prin intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestora, pe ascuns au sustras un safeu metalic în valoare de 1000 lei, în care se aflau: mijloace bănești în sumă de 1130 euro, care conform ratei de schimb oficial al BNM a constituit suma de 23650 lei; 2000 dolari SUA, care conform ratei de schimb oficial al BNM a constituit suma de 36319 lei; 5000 lei; 4 inele din aur în valoare de 26000 lei; 2 brățări din aur în valoare de 9000 lei; 2 cruciulițe din aur în valoare de 12000

lei; o cruciuță din piele de culoare neagră în valoare de 100 lei; 2 portmonee de culoare negru și cafeniu în valoare de 250 lei.

În circumstanțele nominalizate, Sprinceană Ion împreună și de comun acord cu Sanduța Ion și Rebeja Igor, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, pe ascuns au sustras de pe raftul dulapului, amplasat în camera pentru copii a apartamentului nr. 210, pe adresa xxxxxxxxxx, mijloace bănești în sumă de 25 euro, care conform ratei de schimb oficial al BNM a constituit suma de 523 lei; 100 dolari SUA, care conform ratei de schimb oficial al BNM a constituit suma de 1815 lei; 1000 hrivne ucrainene, care conform ratei de schimb oficial al BNM a constituit suma de 699 lei, după care cu bunurile sustrate au părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzându-i părții vătămate, R. M. o daună materială în proporții mari în sumă totală de 116356 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Sprinceană Ion, Sanduța Ion și Rebeja Igor a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (4) din Codul penal, conform indicilor calificativi „furtul, adică sustragerea pe la ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit de mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții mari.”

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apeluri de către:

- procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Buiucani, Oganisean Armen, care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Sanduța Ion să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (4) din Codul penal, cu stabilirea pedepsei de 5 ani de închisoare, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciar de tip semiînchis; în baza art. 90 din Codul penal, executarea pedepsei cu închisoare stabilită lui Sanduța Ion de suspendat condiționat pe un termen de probă de 5 (cinci) ani, dacă, în termenul de probă, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat;

Sprinceană Ion să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (4) din Codul penal cu stabilirea pedepsei de 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis; în baza art. 90 din Codul penal, executarea pedepsei cu închisoare stabilită lui Sprinceană Ion de suspendat condiționat pe un termen de probă de 5 (cinci) ani, dacă, în termenul de probă, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat;

Rebeja Igor să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.186 alin. (4) din Codul penal cu stabilirea pedepsei 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis; în baza art. 90 din Codul penal, executarea pedepsei cu închisoare stabilită lui Rebeja Igor de suspendat condiționat pe un termen de probă de 5 (cinci) ani, dacă, în termenul de probă, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat; în rest, sentința contestată să fie menținută fără modificări.

- avocatul Miroslav Cauș în interesele inculpatului Sanduța Ion, care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri

prin care procesul penal pe art. 186 alin. (2) lit. b) și d) din Codul penal, să fie încetat în legătură cu împăcarea părților.

- avocatul Coptu Sergiu în interesele inculpatului Sprînceană Ion, care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care procesul penal în privința lui Sprînceana Ion, pe art. 186 alin. (2) lit. b) și d) din Codul penal, să fie încetat pe motivul împăcării părților.

3.1 În motivarea cerințelor sale procurorul a indicat că:

- sumă integrală a prejudiciului de 117 000 lei depășește 20 salarii medii lunare pe economie prognozate prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, ceea ce justifică concluziile organului de urmărire penală și poziția acuzării privitor la încadrarea juridico-penală a faptei vizate în baza art.186 alin.(4) Cod penal;

- instanța de judecată eronat a reîncadrat acțiunile inculpaților în baza art.186 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, fără a ține cont de probele administrate. Astfel, instanța de judecată a recalificat acțiunile inculpaților, doar bazându-se pe declarațiile suplimentare ale părții vătămate;

- în cadrul ședinței de judecată, atât prin declarațiile părții vătămate, cât și martorilor s-a stabilit cu certitudine faptul că în acțiunile ambilor inculpați Sanduța Ion și Sprinceană Ion sânt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art.186 alin. (4) Cod penal, faptul confirmat prin probele cercetate în cadrul ședinței de judecată;

- deși în cadrul urmăririi penale, partea vătămată a depus o cerere prin care solicită încetarea urmăririi penale în privința lui Rebeja Igor, din motiv că își retragere plângerea și nu dorește ca el să fie tras la răspundere penală, procurorul a reiterat că numitul nu a depus o cerere similară, prin care a solicitat încetarea procesului penal în privința acestuia, acesta nu și-a expus liberul consimțământ și voința de a înceta proces penal din motivul nominalizat. În această ordine de idei, reiterează că, la terminarea urmăririi penale și în cadrul cercetărilor judecătorești acesta și-a recunoscut doar parțial vinovăția, nu a solicitat încetarea procesului penal în privința sa;

- partea vătămată nu s-a expus asupra învinuiților/inculpaților Sanduța Ion și Sprinceană Ion în conținutul cererii de retragere a plângerii, indicând expres, în modul unilateral și selectiv, că este dispusă de a retragere plângerea numai împotriva fiului său, Rebeja Igor, careva pretenții față de el nu are, nefiind elucidate eventualele circumstanțe de reparare a prejudiciului cauzat de către ceilalți participanți la comiterea infracțiunii în cauză;

- faptul că partea vătămată nu este de acord să-și retragă plângerea integral, abordând doar voința de a produce efectele juridice în privința unui singur inculpat, nu permite dispunerea soluției procesuale corespunzătoare, ceea ce ar constitui o violare a dreptului la un proces echitabil;

- totodată, inculpații Sprinceană Ion și Sanduța Ion nu și-au recunoscut integral vinovăția. Sprinceană Ion a indicat expres că vina pe acest episod o recunoaște parțial, nu este de acord cu toate bunurile sustrase, din ceea ce spune partea vătămată că au fost sustrase alte bunuri nu recunoaște. Recunoaște doar banii și bunurile care erau în safeu;

- inculpatul Sanduța Ion a menționat că în afară de safeu, alte bunuri din apartament nu au luat. Este de acord cu prețul safeului de 1000 lei, în safeu se aflau mijloace bănești 1130 euro, 2000 dolari SUA, 5000 lei, 4 inele din aur, 2 brățări din aur, 2 cruciulițe din aur și o cruciuliță din piele de culoare neagră și 2 portmonee. În safeu nu erau inelele din aur, de fapt era doar un inel. A luat 1300 euro, dolari erau mai puțini de 2000, 5000 lei erau. Era doar un inel cu piatră, brățări, nu ține minte câte, cruciulițe din aur, 2 portmonee. Suma de 5000 lei a fost luată de către Sprinceană Ion și Rebeja Igor, s-au dus acasă la Sprinceană Ion în r-nul Călărași, sat. Săseni, să facă un volier la câine, el a plecat în oraș. A doua zi s-au întâlnit nu departe de casa lui Rebeja Igor în mun. Chișinău și au împărțit banii;

- de asemenea, instanța de judecată a apreciat în mod nejustificat și selectiv probatoriul administrat la faza urmăririi penale și cercetat în cadrul ședinței de judecată, dând prioritate declarațiilor suplimentare ale părții vătămate, care a concretizat că de fapt, o parte din bunuri materiale sustrase au fost găsite, fapt care a dus la reîncadrarea juridico-penală a acțiunilor inculpaților Sanduța Ion și Sprinceană Ion din art.186 alin.(4) în art.186 alin.(2) lit. b), d) din Codul penal. În acest sens, nu a fost prezentată nici o probă care ar demonstra faptul că bunurile nominalizate într-adevăr au fost găsite și constituie anume mijloacele materiale inițial indicate ca fiind sustrase. Și anume, pretinsele obiecte nu au fost prezentate în ședința de judecată pentru a fi examinate și cercetate de către părți, ceea ce permite să apreciem critic veridicitatea declarațiilor suplimentare depuse de partea vătămată.

3.2. În motivarea cerințelor sale, avocatul Căuș Miroslav a invocat că:

- faptul că Sănduța Ion s-a împăcat cu partea vătămată H. N printr-o tranzacție de împăcare separată în cadrul aceluiași proces penal, fără ca instanța să confirme această tranzacție, acestea nu semnifică faptul că procesul penal a fost încetat automat, fără pronunțarea din partea instanței a unei sentințe în acest sens;

- astfel, art. 109 alin. (1) Cod penal condiționează împăcarea părților, dacă anterior nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal ca rezultat al împăcării, prin ordonanță sau prin sentință judecătorească. Or, expresia „dispusă încetarea” se referă la emiterea unei ordonanțe al organului de urmărire penală, sau a unei sentințe judecătorești;

- având în vedere că pe episodul din 19.08.2017 - 20.09.2017 cu partea vătămată H. N, nu există până la adoptarea acestei sentințe, nici o ordonanță sau sentință de încetare, nu se poate considera faptul că „a fost dispusă încetarea” conform art. 109 alin. (1) Cod penal.

3.3. În motivarea cerințelor sale avocatul Coptu Sergiu a menționat că:

- în conformitate cu prevederile art. 109 din Codul penal și art. 285 alin. (1) pct.1) din Codul de procedură penală, această tranzacție de împăcare a părților procesului penal servește drept motiv pentru încetarea procesului penal pe motivul împăcării părților, a învinuitului Sprinceană Ion cu partea vătămată și civilă R. M.;

- organul judiciar, în fața căruia s-a produs împăcarea sau căruia i s-a înfățișat actul de împăcare, declară încetarea procesului penal atât în ceea ce privește

latura penală, cât și în ceea ce privește latura civilă, din momentul (de la data) în care s-a încheiat actul juridic al împăcării și nu din momentul când, după caz, s-a dispus încetarea urmăririi penale ori s-a pronunțat încetarea procesului penal;

- concluziile instanței de fond cu privire la refuzul de a înceta procesul penal și în privința epizodului din 20 iulie 2017 constituie o consecință a interpretării eronate și aplicării eronate a prevederilor art. 109 Cod Penal, deoarece ambele episoade incriminate inculpatului Sprînceană Ion au fost conexe la inițiativa părții apărării în instanța de fond în o singură cauză penală, deși acest lucru urma să-l efectueze încă la etapa de urmărire penală partea acuzării, care a preferat să arate anumiți indici de trimitere a cauzelor penale în instanța de judecată;

- astfel, efectuând o analiză minuțioasă, detaliată și obiectivă a tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale celor întâmplate, precum și a probelor administrate în cadrul acestei cauze penale consideră că este necesar să se dispună încetarea procesului penal și în privința epizodului de sustragere a bunurilor materiale și de la familia Rebeja din 20 iulie 2017, în temeiul art. 109 din Codul penal;

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2020, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate și menținută fără modificări sentința primei instanțe.

4.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel, a reținut că la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpații au săvârșit anume infracțiunile imputate, aplicând o pedeapsă echitabilă și proporțională faptelor comise, rațional și întemeiat dispunând încetarea procesului penal pe motivul împăcării părților.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 din Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

În continuare, instanța de apel referindu-se la argumentele apelanților, a menționat că, la materialele cauzei este anexată tranzacția de împăcare din data de 27.10.2017, conform căreia inculpații Spînceană Ion și Sanduța Ion învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin.(2) lit. b), d) din Codul penal, pe de o parte, și partea vătămată H. N. s-au împăcat.

Astfel, partea vătămată H. N. a declarat că față de inculpații Sprinceană Ion și Sanduța Ion nu are careva pretenții materiale și nu dorește ca aceștia să fie atrași la răspundere penală.

În acest context, instanța de apel a apreciat ca fiind nefondate argumentele apărătorilor în partea în care au solicitat aplicarea instituției împăcării față de Sprinceană Ion și Sanduța Ion pe episodul comiterii furtului de la partea vătămată R. M., or față de aceștia s-a dispus încetarea procesului penal, ca rezultat al împăcării pe episodul comiterii furtului de la partea vătămată H. N., pentru infracțiune similară comisă cu intenție în ultimii cinci ani, prin urmare aplicarea prevederilor art. 109 din Codul penal, pe episodul comiterii furtului de la partea vătămată R. M., cererea fiind depusă la 31.01.2019, ar constitui o aplicare eronată a prevederilor legale menționate supra.

Subsecvent, instanța de apel a reținut că prin ordonanța procurorului în Procuratura sectorului Buiucani mun. Chișinău, Sergiu Zamă din 28.06.2016, s-a dispus încetarea urmăririi penale pe cauza penală nr.2016030496, în privința lui Sprinceană Ion, a.n.08.09.1999, din motiv că părțile sau împăcat, clasând astfel cauza penală nominalizată.

Prin urmare, ținând cont de faptul că procesul penal în privința lui Sprinceană Ion și Sanduța Ion privind învinuirea adusă în baza art. 186 alin.(2) lit. b), d) din Codul penal, episodul comiterii furtului de la partea vătămată H. N., s-a încetat prin sentința contestată, cererea apărătorilor Sergiu Coptu, Miroslav Căuș, inculpaților Sanduța Ion, Spînceană Ion și părții vătămate R. M., prin care s-a solicitat încetarea procesului penal în privința lui Sanduța Ion și Spînceană Ion învinuiți în baza art. 186 alin.(4) din Codul penal, justificat a fost respinsă, or nu întrunește cerințele stabilite de lege.

În continuare, instanța de apel nu a reținut ca fiind întemeiate argumentele procurorului în partea în care a solicitat ca inculpații să fie recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 186 alin.(4) din Codul penal.

În acest context, instanța de apel a remarcat că, instanța de fond întemeiat și justificat pe episodul dat a reîncadrat acțiunile inculpaților Sprinceană Ion, Sanduța Ion și Rebeja Igor din art. 186 alin.(4) din Codul penal, în art. 186 alin.(2) lit. b), d) din Codul penal, ca furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit de două persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, deoarece nu s-a constatat cauzarea daunei materiale în proporții mari.

Mai mult, instanța de apel a reiterat că, la 26.10.2017 și, la 01.02.2018, partea vătămată R. M. a înaintat cerere prin care a solicitat încetarea cauzei penale de învinuire a lui Rebeja Igor din motiv că plângerea depusă la faza de urmărire penală a fost retrasă.

În acest context, instanța de apel, raportând prevederile legale enunțate *supra* la materialele cauzei, la cererea părții vătămate, ținând cont de faptul că Rebeja Igor este fiul părții vătămate R. M., a considerat că instanța de fond justificat a dispus ca procesul penal în privința lui Rebeja Igor privind învinuirea adusă în baza art. 186 alin.(2) lit. b), d) din Codul penal, să fie încetat din motivul retragerii plângerii prealabile de către partea vătămată R. M..

Cu referire la numirea tipului și măsurii de pedeapsă inculpaților Sprinceană Ion și Sanduța Ion, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a reiterat prevederile art. 6, 7, 61, 75 – 78 din Codul penal și le-a aplicat corespunzător, stabilind inculpaților o pedeapsă echitabilă și proporțională faptelor comise, mai mult, nici unul din participanții la proces nu au obiectat *vis-a-vis* de pedeapsa stabilită inculpaților.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

- procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală solicită casarea deciziei instanței de apel, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecată;

- avocatul Căuș Miroslav în numele inculpatului Sanduța Ion, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a sentinței primei instanțe în partea condamnării inculpatului Sanduța Ion în baza art. 186 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal și casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea respingerii apelului declarat, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților;

- avocatul Coptu Sergiu în numele inculpatului Sprînceană Ion, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală solicită casarea parțială a sentinței primei instanțe în partea condamnării inculpatului Sprînceană Ion în baza art. 186 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal (*episodul din 20 iulie 2017 partea vătămată R. M.*) și casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea respingerii apelului declarat, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților.

5.1. În motivarea cerințelor sale, procurorul indică că:

- instanța de apel respingând apelul procurorului și considerând întemeiată concluzia reîncadrării acțiunilor inculpaților Sanduța Ion, Sprînceană Ion și Rebeja Igor de la art. 186 alin. (4) Cod penal în art. 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, urma să motiveze concluzia dată, expunându-se asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii;

- la reîncadrarea acțiunilor inculpaților nu s-a ținut cont de sumă integrală a prejudiciului ce constituie 117 000 lei și depășește 20 salarii medii lunare pe economie prognozate prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, ceea ce justifică concluziile organului de urmărire penală și poziția acuzării privitor la încadrarea juridico - penală a faptei vizate în baza art.186 alin.(4) Cod penal;

- deși în cadrul urmăririi penale, partea vătămată a depus o cerere prin care solicită încetarea urmăririi penale în privința lui Rebeja Igor, din motiv că își retragere plângerea și nu dorește ca el să fie tras la răspundere penală, reiterează că numitul nu a depus o cerere similară, prin care a solicitat încetarea procesului penal în privința sa, acesta nu și-a expus liberul consimțământ și voința de a înceta proces penal din motivul nominalizat. În această ordine de idei, menționează că, la terminarea urmăririi penale și în cadrul cercetărilor judecătorești acesta și-a recunoscut doar parțial vinovăția și nu a solicitat încetarea procesului penal în privința sa;

- instanța de judecată a apreciat în mod nejustificat și selectiv probatoriul administrat la faza urmăririi penale și cercetat în cadrul ședinței de judecată, dând prioritate declarațiilor suplimentare ale părții vătămate, care a concretizat că de fapt, o parte din bunuri materiale sustrase au fost găsite, fapt care a dus la reîncadrarea juridico-penală a acțiunilor inculpaților Sanduța Ion și Sprînceană Ion din art. 186 alin.(4) în art. 186 alin.(2) lit. b), d) cod penal. În acest sens, nu a fost prezentată nici o probă care ar demonstra faptul că bunurile nominalizate într-adevăr au fost găsite și constituie anume mijloacele materiale inițial indicate ca fiind sustrase;

- instanța de apel a emis hotărârea pe caz cu încălcarea prevederilor art. 394 alin.(1) pct.1, 2) Cod de procedură penală, fără cercetarea întemeiată, obiectivă și multiaspectuală a tuturor probelor sub aspectul circumstanțelor cazului și probele prezentate de partea acuzării de stat și fără a indica motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul acuzării;

- în așa mod, instanța de apel menținând sentința instanței de fond de reîncadrare a acțiunilor inculpaților Sanduța Ion și Sprînceană Ion, Rebeja Igor nu a examinat sub toate aspectele probele administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în instanțele judecătorești de fond și apel în cauza penală și neîntemeiat a emis o decizie de reîncadrare a acțiunilor inculpaților Sanduța Ion și Sprînceană Ion, Rebeja Igor, parte descriptivă a căreia nu corespunde cu cea rezolutivă;

5.2. În motivarea cerințelor sale avocatul Cauș Miroslav invocă că:

- în apelul motivat, apărarea a menționat că urma a fi încetată cauza penală în mod integral, pe ambele episoade, deoarece Sanduța Ion nu a comis anterior o altă infracțiune, pentru care s-a dispus încetarea cauzei penale, însă în pct. 88 a deciziei contestate, instanța de apel a repetat exact aceeași concluzie a primei instanțe precum că „există o tranzacție de împăcare pe primul episod”, fără a combate argumentul apărării precum că „nu a fost dispusă încetarea procesului penal, prin ordonanță” pentru a putea pune în aplicare interdicția prevăzută de art. 109 Cod penal;

- faptul că Sanduța Ion s-a împăcat cu partea vătămată H. N printr-o tranzacție de împăcare separată în cadrul aceluiași proces penal, fără ca instanța să confirme această tranzacție, aceasta nu semnifică faptul că procesul penal a fost încetat automat, fără pronunțarea din partea instanței a unei sentințe în acest sens;

- având în vedere că pe episodul din 19.08.2017-20.09.2017 nu există până la adoptarea prezentei sentințe, nici o ordonanță sau sentință de încetare, nu se poate considera faptul că a fost dispusă încetarea procesului penal conform art. 109 Cod penal;

5.3. În motivarea cerințelor sale, avocatul Coptu Sergiu menționează că:

- sentința instanței de fond și decizia instanței de apel în partea ce ține de condamnarea inculpatului Sprînceană Ion în temeiul art.186 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal, pentru episodul din 20.07.2017, privind sustragerea bunurilor de la partea vătămată R. M., este neîntemeiată, iar concluziile instanțelor de fond în această parte cu privire la refuzul de a înceta procesul penal pe acest episod, în legătură cu împăcarea părților sunt lipsite de suport juridic;

- în ședință de judecată a fost audiată în calitate de parte vătămată R. M., care prin declarațiile sale a confirmat faptul sustragerii anumitor bunuri materiale din apartamentul familiei sale cu nr. 210 amplasat pe adresa str. Alba Iulia nr. 202 mun. Chișinău și a confirmat faptul ca a comis o eroare în privința anumitor obiecte de aur ce au fost indicate în lista bunurilor materiale sustrase din apartament, obiecte care ulterior peste o anumită perioadă de timp au fost depistate de ea în alt loc. Astfel prin declarațiile sale, ea a confirmat faptul că de fapt au fost sustrase bunuri materiale evaluate la un preț mai mic decât mărimea proporțiilor mari stabilite prin Hotărârea Guvernului RM menționată supra privind mărimea salariului mediu pe economie pentru anul 2017;

- la fel, studiind conținutul deciziei instanței de apel partea apărării a constatat o interpretare generală dată de către instanța de apel declarațiilor inculpatului Sprînceană Ion, menționând succint că a apreciat critic declarațiile inculpatului Sprînceană Ion, considerându-le parțial neveridice;

- instanța de apel prematur a acceptat concluziile instanței de fond cu privire la refuzul de a înceta procesul penal în privința inculpatului Sprînceană Ion potrivit prevederilor art. 109 Cod Penal și în privința epizodului privind sustragerea bunurilor de la partea vătămată R. M. din 20.07.2017 pe motivul împăcării părților, fără a da o analiză și apreciere detaliată și minuțioasă fiecărei circumstanțe de fapt și de drept invocată de partea apărării cu privire la necesitatea încetării procesului penal pe acest epizod, și astfel, a pus la baza deciziei sale contestate anumite concluzii și motive neîntemeiate.

6. În temeiul art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, avocatul Coptu Sergiu în numele inculpatului Sprînceană Ion a prezentat referință pe marginea recursului declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina pledând pentru inadmisibilitatea acestuia.

7. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei de aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În particular avându-se în vedere recursul ordinar, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Soluția instanței de recurs se fundamentează, în drept, pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, când eroarea admisă nu poate fi corectată la această etapă a procedurilor.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total, atunci când se constată admiterea erorilor de drept, de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului și care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri contradictorii și nemotivate.

Totodată, Colegiul evidențiază și prevederile art. 414 Cod de procedură penală, în care se stipulează asupra căror chestiuni de fapt și de drept urmează să se expună instanța, la etapa judecării cauzei în procedura de apel.

La chestiunile de fapt se atribuie următoarele aspecte: dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce

împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În acest context este relevant de specificat că, la judecarea apelului, în conformitate cu art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Așadar, fiind investită să constate o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urma să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpaților și încadrarea juridică a faptei săvârșite de către aceștia, în cazul stabilirii culpei și să se expună la principalele motive invocate în ordine de apel.

Însă, în cauza deferită judecării instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Potrivit recursului declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, autorul își întemeiază criticile, prin prisma temeiurilor de casare prevăzute la pct. 6) și 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală. Din conținutul criticilor expuse de către procuror, Colegiul penal lărgit reține că acesta în esență semnalează acel fapt că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii, fapt ce a dus potrivit ultimului la reîncadrarea greșită a acțiunilor inculpaților.

În esență, criticile procurorului se axează pe ideea că instanța de apel nu a intrat pe deplin în esența acțiunilor inculpaților, acestea fiind apreciate greșit, eronat dispunând menținerea recalificării acțiunilor lor în baza art. 186 alin.(2) lit. b), d) Cod penal.

În sensul celor invocate Colegiul Penal lărgit reține că potrivit prevederilor art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

În speță se constată că instanța de apel criticând aprecierea probelor de către procuror și preluând drept întemeiată concluzia primei instanțe referitor la reîncadrarea acțiunilor inculpaților Sanduța Ion, Sprinceană Ion și Rebeja Igor de la art. 186 alin.(4) Cod penal în baza art. 186 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, urma să

aprecieze fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, totodată fiind necesară motivarea admisibilității sau inadmisibilității tuturor probelor administrate de organul de urmărire penală.

Potrivit rechizitoriului infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (4) Cod penal, imputată inculpaților Sprinceană Ion xxx, Sanduța Ion xxx și Rebeja Igor xxx a fost comisă la data de 20.07.2017.

Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 1233 din 09.11.2016 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2017 a fost de 5300 lei, iar prin Hotărârea nr. 572 din 19.07.2017 cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1233 din 9 noiembrie 2016 în partea dispozitivă, cifra „5300” a fost substituită cu cifra „5600”.

Conform prevederilor art. 126 alin. (1) Cod penal, se consideră proporții mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Pornind de la materialele prezentate se constată că suma inițială, integrală a prejudiciului cauzat este de 117 000 lei, ceea ce depășește 20 salarii medii lunare pe economie prognozate prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, ceea ce justifică concluziile organului de urmărire penală și poziția acuzării privitor la încadrarea juridico-penală a faptei vizate în baza art. 186 alin. (4) Cod penal.

În motivarea soluției adoptate, atât instanța de fond, cât și instanța de apel au conchis că, *„...instanței de judecată în sensul învinuirii aduse inculpaților Sprinceană Ion xxx, Sanduța Ion xxx și Rebeja Igor xxx în baza art. 186 alin. (4) Cod penal nu i-au fost prezentate probe concludente și pertinente, care confirmă cu certitudine cuantumului bunurilor sustrase și cauzarea părții vătămăte R. M. a daunei materiale în proporții mari, în sumă totală de 116 356 lei. Fiind stabilită cu certitudine suma prejudiciului cauzat prin infracțiune de 103 356 lei. De aceea, instanța de judecată, potrivit art. 390 CPP, pe epizodul dat va reîncadra acțiunile inculpaților Sprinceană Ion xxx, Sanduța Ion xxx și Rebeja Igor xxx din art. 186 alin. (4) Cod penal în art. 186 alin. (2) lit. b), d) Cod Penal, ca furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit de două persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, deoarece nu s-a constatat cauzarea daunei materiale în proporții mari...”*.

Analizând materialele cauzei în coraport cu motivarea decizie contestate, Colegiul Penal constată că soluția privind reducerea cuantumului prejudiciului cauzat părții vătămăte R. M. s-a întemeiat doar în baza declarațiilor suplimentare ale acesteia, care a concretizat că de fapt o parte din bunurile materiale sustrase au fost găsite, fapt care în consecință a dus la reîncadrarea juridico-penală a acțiunilor inculpaților.

În sensul dat instanța de recurs ordinar constată că întru confirmarea celor reținute nu au fost prezentate, cercetate și analizate careva probe care în fapt ar demonstra că bunurile nominalizate într-adevăr au fost găsite și constituie

anume mijloacele materiale inițial indicate ca fiind sustrase, pretinsele obiecte nu au fost prezentate instanței pentru a fi examinate și cercetate de către părți.

Instanța de recurs ordinar concluzionează că recalificând acțiunile inculpaților în baza art. 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, instanța de fond omite să-și motiveze soluția adoptată, astfel partea descriptivă a sentinței de condamnare a inculpaților în baza art. 186 alin.(2) lit. b), d) Cod penal nu cuprinde descrierea faptei considerate ca fiind dovedită, soluție menținută și reiterată integral de instanța de apel, eroare de drept stipulată în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod procedură penală.

Verificând criticile asupra soluției instanței de apel, expuse în recursurile declarate de avocații Miroslav Cauș și Coptu Sergiu în numele inculpaților Sanduță Ion și respectiv Sprinceană Ion, în raport cu lucrările cauzei, Colegiul penal lărgit constată, că acestea sunt întemeiate, deoarece instanța de apel la judecarea cauzei nu a examinat-o sub toate aspectele și nu a dat răspuns la întrebarea apărării privind neacceptării tranzacției de împăcare între partea vătămată R. M. și inculpații Sprinceană Ion xxx, Sanduța Ion xxx pe episodul din 20.09.2021.

Conform art. 109 alin.(1) Cod Penal împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, iar în cazul minorilor, și pentru o infracțiune gravă infracțiuni prevăzute la capitolele II - VI din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală, dacă persoana nu are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție sau dacă în privința sa nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca rezultat al împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii cinci ani. Alin.(2) împăcarea este personală și produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și pînă la retragerea completului de judecată pentru deliberare.

Conform art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)-9), 285 alin.(1) pct.1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Potrivit deciziei instanței de apel s-a reținut ca *"...fiind nefondate argumentele apărătorilor în partea în care au solicitat aplicarea instituției împăcării față de Sprinceană Ion și Sanduța Ion pe episodul comiterii furtului de la partea vătămată R. M., or față de aceștia s-a dispus încetarea procesului penal, ca rezultat al împăcării pe episodul comiterii furtului de la partea vătămată H. N., pentru infracțiune similară comisă cu intenție în ultimii cinci ani, prin urmare aplicarea prevederilor art. 109 din Codul penal, pe episodul comiterii furtului de la partea vătămată R. M., cererea fiind depusă la 31.01.2019, ar constitui o aplicare eronată a prevederilor legale.."*

Colegiul penal subliniază că, Sanduța Ion și Sprinceană Ion au semnat o tranzacție de împăcare cu partea vătămată H. N, fapt confirmat prin tranzacția de împăcare din data de 27.10.2017 (vol. I).

Tot la data de 27.10.2017, Sprinceană Ion s-a împăcat cu partea vătămată R. M..

Mai mult, la f.d. 21, vol. III este prezentă cererea părții vătămate R. M. din 31.01.2019 prin care ultima a invocat că i-a iertat pe inculpații Sprinceană Ion și Sanduța Ion, cu ei s-a împăcat și careva pretenții față de aceștia nu are. Cererea nominalizată a fost acceptată prin consemnare de către ambii inculpați.

De remarcat că, tranzacțiile de împăcare nominalizate *supra*, au fost semnate în cadrul aceluiași proces penal, cauzele penale fiind conexate prin încheierea instanței de fond din 26.12.2017 (f.d. 238 vol. II), iar consecutivitatea semnării acestor tranzacții nu constituie un temei verosimil în vederea neaplicabilității art. 109 Cod penal.

Instanța de recurs ordinar analizând hotărârile instanțelor inferioare sub aspectele invocate mai sus, nu s-au referit argumentat și explicit asupra tranzacției de împăcare între partea vătămată R. M. și inculpații Sprinceană Ion xxx, Sanduța Ion xxx pe episodul din 20.09.2021.

Potrivit părții descriptive a deciziei, instanța de apel, admite concluzia neargumentată, reținând că „...prin ordonanța procurorului în Procuratura sectorului Buiucani mun. Chișinău, Sergiu Zamă din 28.06.2016, a fost încetată urmărirea penală pornită în baza art. 186 alin.(2) lit. b), d) din Codul penal, pe cauza penală nr.2016030496, în privința lui Sprinceană Ion xxx, a.n.08.09.1999, din motiv că părțile sau împăcat (f.d. 138, vol. II), aplicarea prevederilor art. 109 Cod penal se consideră imposibilă în privința ambilor inculpați, atât în privința lui Sprinceană Ion xxx cât și a lui Sanduța Ion xxx”.

Mai mult, contrar celor reținute, instanța de apel concluzionează că neacceptarea tranzacției de împăcare pe episodul comiterii furtului de la partea vătămată R. M., se datorează faptului că procesul penal în privința inculpaților Sprinceană Ion xxx și Sanduța Ion xxx privind învinuirea adusă în baza art. 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal episodul comiterii furtului de la partea vătămată H. N., s-a încetat prin sentința contestată.

Circumstanțele expuse atestă că, instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile prescrise de lege, fapt ce a afectat soluția instanței, hotărârea atacată necuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția, prin urmare temeiurile invocate de recurenți găsindu-și confirmarea.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor ordinare, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art. 93, 95, 101 Cod de procedură penală, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate

în apel și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, de către avocatul Coptu Sergiu în numele inculpatului Sprînceană Ion și de către avocatul Căuș Miroslav în numele inculpatului Sanduța Ion, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui *Sprînceană Ion xxxx, Sanduța Ion xxxx și Rebeja Igor xxxx* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **17 noiembrie 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie

Guzun Ion

Pitic Mariana